

NA ÚVOD

Jaro je bezesporu nejkrásnější období celého roku. Příroda doslova maluje. Vždyť z té záplavy barev, nových životů v hnízdech, na stránkách a v lesích se těšíme po celý rok. V březnovém čísle nakoukneme jaro do oken jen poskrovnu, přesto se od zimy a zimních radovánek značně vzdálíme. Další z humpoleckých spolků, které stojí jistojistě za zmínku, jsou turistické kluby a spolky z Humpolce a jeho okolí. Připomeneme si historii minulou i nedávnou, osobnosti, významné události v dění klubů a poté i plány, které by se daly právě s jarem a teplemi, slunečnými dny uskutečnit. Otevřeme okna dalším dvěma rubrikám – 100 let čteme a Rok osobností na Humpolecku. Ani další oblíbené rubriky a ohlédnutí za současným děním nebudou v březnovém čísle měsíčníku Zálesí chybět.

To vám všem, milí čtenáři, jako jeho nová redaktorka mohu klidně slíbit. A pokud budu moci sama přispět, kupříkladu tipem na prima výlet, kuriózním zážitkem nebo zajímavým doporučením z mého koutku naposledy přečtených knih, ráda se s vámi o ně v budoucnu podělím.

Přeji si, aby se vám naše Zálesí spolu se mnou a samozřejmě ostatními stávajícími členy a přispěvateli četlo stejně dobře, ba ještě o něco lépe. ☺

Krásné začínající jaro!

Zuzana Holčíková

OBSAH

Klub českých turistů – Humpolec	2,3
100 let čteme.....	4
Březen zve do knihovny.....	5
Z knihovny pro malé	6
Z knihovny pro velké	7
Exponát měsíce.....	8
Divoké lahůdky přírody:	
Brukev Zelná	9,10
Ohlédnutí do historie:	
Střípky z dějin Humpolecka	11,12
Co se psalo v Zálesí před 90 lety.....	13,14
Z humpoleckého průvodce historií.....	15-19
Aktuálně:	
Skautské středisko Orlik.....	20-23
Z činnosti dobrovolných hasičů	24
Rok osobností:	
Hudební umělec – Petr Adamec	25,26
Společenské dění:	
ZUŠ Gustava Mahlera	27
Hejtman pro Vysočinu	28,29
Sport:	
Stolní tenis.....	30
Z rodinné a společenské kroniky.....	30,31

ZÁLESÍ – humpolecký zpravodaj na měsíc

březen 2021

ročník 58, vydalo Městské kulturní a informační středisko v Humpolci, Havlíčkovo náměstí 91.

Redaktorka: Zuzana Holčíková

Redakční rada: Marcela Kubičková, Mgr. Aneta Slavíková, Ludmila Trnková, Dagmar Kluchová, Linda Sýkorová

Sazba: Michal Novák

Kontakt: e-mail: zalesi@infohumpolec.cz,

tel: 734 421 364

Březnové vydání měsíčníku Zálesí vychází

1. března 2021.

Uzávěrka materiálů pro dubnové vydání je 15. března 2021.

Nevyžádané rukopisy se nevracejí, za obsahovou správnost příspěvků ručí autoři a za uskutečnění plánovaných programů ručí pořadatelé. Názory v uváděných příspěvcích se nemusí shodovat s názory redakce. Měsíčník vychází nákladem 600 kusů pod registračním číslem Okresního úřadu v Pelhřimové MK ČRE11389.

Tisk: MHA, s.r.o., Školní 511, Humpolec.

Cena výtisku: 20 Kč.

V SOUČASNOSTI ČELÍ VELKÝM VÝZVÁM I PEVNÉ ZÁKLADY ČESKÉHO TURISMU. NENÍ TOMU JINAK ANI V HUMPOLCI. NAŠE MĚSTO A JEHO OKOLÍ SE MŮŽE CHLUBIT HNED TŘEMI TURISTICKÝMI SPOLKY.

I za současného nepříznivého stavu se tyto organizace rozhodně nevzdávají a pokračují ve svém fungování. Kalendářní plány pro rok 2021 jsou připraveny a vyhotoveny. Jde jen o to, v jaké míře je bude možné realizovat. „Současná situace je pro nás tíživá, přesto si přejeme naše plány plně uskutečnit,“ uvádí Marie Vincencová, předsedkyně turistického oddílu Šlápoty Hněvkovice. „Letos oslavíme padesát let od vzniku našeho odboru a chtěli bychom si k této události vydat almanach. V září se plánujeme setkat a uspořádat výstavu. Pokud nám to ovšem situace dovolí,“ dodává paní Vincencová.

Nevypočitatelnost a nejistota měnících se pravidel posledních měsíců ohrožuje i fungování největšího a nejstaršího spolku humpoleckých turistů. Pojďme si v kostce připomenout jeho historii.

Klub českých turistů v Humpolci

Vznik Klubu českých turistů v Humpolci se datuje do roku 1894. Schvalovací výnos byl vydán 6. dubna 1894. V květnu téhož roku se konala valná hromada KČT, které se zúčastnilo dvacet zakládajících členů. Předsedou byl tehdy zvolen pan Richard Weleský a jednatelem odboru Jindřich Prokop Skorkovský a Adolf Wurma. Za nejdůležitější se pokládají snahy

odboru prospět co nejvíce rodnému městu a jeho okolí. Vlastní činností odboru bylo zaměřit se na značení cest. V roce 1900 byla vyznačena cesta z Humpolce přes hrad Orlík až na Lipnici a rozhodlo se také o umístění dvou orientačních tabulí.

Zcela nutně si musíme připomenout **dvě výrazné osobnosti humpolecké turistiky**. Jsou jimi **Oldřich Kocian** a **Oktavián Strádal**.

Oldřich Kocian (1888–1942) se narodil do staré soukenické rodiny, od mládí byl spojován se sokolským hnutím, stal se dokonce starostou Sokola Humpolec. Byl také členem významných městských institucí. Sbíral a poté publikoval paměti starých soukeníků, spolupracoval s českým rozhlasem. Předsedou KČT v Humpolci se stal v roce 1936, léta předtím byl jeho aktivním členem. Sestavoval a vydával turistické příručky i mapy, velmi populární byla brožura *Turistický průvodce po Humpolci a jeho okolí* (1936). Zasloužil se ale také o záchranu hradu **Orlík**. Trosky hradu považoval za symbol Humpolecka. V roce 1941 byl na hradě Orlík, kde řídil vykopávky, zatčen gestapem a odvezen do Terezína. Zemřel v Osvětimi 16. března 1942. Za hrdinství mu byl udělen **Československý válečný kříž 1939**, v roce 1995 byly jeho zásluhy oceněny in memoriam **Pamětní medailí dr. Aleše Hrdličky**. V roce 2016 byl

Pochod údolím řeky Želivky

Oldřich Kocian v zastoupení své vnučky Aleny Fenclové, bývalého předsedy KČT Humpolec Josefa Jelínka a současného předsedy Rostislava Ježe uveden do **Síně slávy české turistiky**.

Oktavián Strádal (1915–1979) byl předsedou odboru a značkářem I. třídy. Turistické organizace po roce 1948 postupně zanikly. Bylo nařízeno sjednotit tělesnou výchovu. Oktavián Strádal se v šedesátých letech pod hlavičkou

TJ Jiskra Humpolec zasloužil o znovuoobnovení turistického spolku, obnovu značených cest na Humpolecku a Havlíčkobrodsku. Podařilo se mu zachovat téměř 150 km turistických tras. Humpolečtí turisté na jeho počest každoročně pořádají pochod příznačně nazvaný *Cestami Oktaviána Strádala za opečeným špekáčkem*. Když už jsme připomněli tento pochod, nesmíme vynechat ani další tradiční akce – např. *Údolím řeky Želivky a Novoroční čtyřlístek* (organizovaný společně s KČT Šlápoty Hněvkovice).

Velkým milovníkem přírody a turistiky byl pan **Josef Jelínek**. V roce 1993 byl na veřejné schůzi zvolen předsedou KČT v Humpolci. Ve funkci setrval do roku 2009. I další roky zůstal aktivním členem klubu. S lítostí k nám doputovala zpráva, že na svou poslední cestu se vydal 29.12.2020. Za jeho činnost v oblasti turistiky mu patří velké poděkování a vroucí vzpomínka.

Josef Jelínek a Josef Hodač u pomníku Františka Hamzy

V roce 2019 oslavil KČT Humpolec již 125 let od svého založení. Jak to tak bývá, prošel si mnoha změnami, došlo i k jeho rozdělení. K poslednímu lednu 2021 má klub 58 registrovaných členů. Současným předsedou klubu je pan Rostislav Jež.

Turistický oddíl Šlápoty Hněvkovice

Na počátku vzniku turistického oddílu Šlápoty Hněvkovice v roce 1971 stálo 28 zakládajících členů. Po deseti letech působení začal v r. 1981 oddíl pracovat jako samostatný subjekt a v témže roce byl registrován u ČSTV.

Na počátku roku 2021 registrují 112 členů. Činnost oddílu se zaměřuje na turistiku, tábory, brigádní akce, ale i zahraniční expedice. Šlápoty Hněvkovice pořádají akce pro děti, např. *Pohádkový les*. Velice oblíbený je rovněž *Turistický pochod Krajem Šimona kouzelníka*.

Za zmínku rozhodně stojí otevření 3 km dlouhé **vozičkářské trasy** nazvané **Za Hliníkem do Humpolce**. Startovní páska historicky první trasy pro vozičkáře byla přestřižena na podzim roku 2020. Trasa z velké části zahrnuje několik zastaveníček a informační panely, které popisují památky a zajímavé turistické cíle pod zříceninou hradu Orlík na Humpolecku. Pod tímto mimořádným projektem je hrdě podepsán právě turistický oddíl Šlápoty Hněvkovice, v čele s jeho předsedkyní paní Marií Vincencovou a ostatními členy.

Třetím spolkem pro turistiku a volný čas jsou **Turisté Humpolec**. Oddíl vznikl v roce 2010. Spolek založili Milan Šíma a Oldřich Starý. V listopadu 2019 převzala funkci předsedkyně klubu paní Helena Stará. V současné době čítá na 130 členů. V roce 2020 absolvovali 27 akcí za hojně účasti 698 osob a ušli celkem 227 km. Jejich krédem je aktivní pohyb v přírodě, pěší turistka hlavně po okolí, ale nezdráhají se nasednout i do vlaku či autobusu a společně objevovat vzdálenější kouty naší země. V minulém roce navštívili například Putim, jihočeské město Písek a vodní zámek Blatná, kde se na chvíli přenesli do času *Šílené smutné princezny*. I přes současnou nepřízeň doby, kdy v zemi řádí zrádná epidemie způsobená koronavirem, se snaží zůstat v kontaktu a činní. Prozatím sprádaří plány na jaro a léto, neboť věří, že vše jednou skončí a oni se budou moci opět setkat na společných výpravách po okolí ve svém milovaném kraji.

Zuzana Holčíková

Fotografie za účelem zveřejnění poskytli:

Rostislav Jež za KČT Humpolec;

Marie Vincencová za oddíl Šlápoty Hněvkovice
a Alena Lejtnarová za Turisté Humpolec.

PRVNÍ KNIHOVNICKÝ ZÁKON

Městská knihovna Humpolec oslaví v tomto roce výročí svého založení. V několika následných článcích v měsíčníku Zálesí chceme přiblížit zajímavou historii této již stoleté instituce.

Už před první světovou válkou byly na našem území dostupné knihovny pro širokou veřejnost. Jak české, tak německé. Některé zřizovaly již obce, ale rozšířenějším typem byly knihovny spolkové. Jednalo se o knihovny vzniklé při organizacích, jako byl Sokol, hasiči či různá dělnická uskupení. Ty se také staraly o služby knihovny, její fond a jeho správu. Často se jednalo spíše o živelně zakládané, neorganizované knihovny.

Vydáním „lidovýchovných zákonů“ v letech 1919 až 1920 se změnila tvář tehdejšího knihovnictví. Na základě zákona z 22. července 1919, dnes označovaného jako „první knihovnický zákon“, bylo obcím nařízeno založit veřejnou knihovnu. V té době se začala přetvářet také profese knihovníka. Byl kladen důraz na jeho knihovnické vzdělání. Započala činnost knihovnických spolků či časopisů. V organizaci fondu se začalo využívat Mezinárodní desetinné třídění.

Knihovnický zákon byl vytvářen Ministerstvem školství a národní osvěty. Knihovnické záležitosti mělo na starost lidově-výchovné oddělení, které řídil Karel Velemínský. Vznikla také funkce tzv. knihovnického inspektora. České knihovny byly svěřeny do správy inspektora Leopolda Calábka. Základní myšlenkou „masového“ zakládání knihoven bylo rozšířit vzdělanost obyvatelstva prostřednictvím knihoven. Podle zákona bylo také nutné zřizovat menšinové knihovny.

Knihovna měla obsahovat půjčovnu, čítárnu a příruční knihovnu. Obec měla povinnost knihovnu zřídit do dvou let. Navíc ji měla také dotovat. Stanoven byl roční příspěvek, a to 30 halířů až 1 koruna na jednoho obyvatele. Podle zákona mohla obec převést fond

z již funkčních spolkových knihoven. V každé nově vzniklé knihovně byly ustanoveny knihovní rady. Ty měly právo jmenovat knihovníka a jeho pomocnou sílu, jednat o umístění knihovny a schvalovat fond či výpůjční řád. V obcích nad 10000 obyvatel měl vést knihovnu profesionální knihovník.

Je zajímavé, že složení fondu usměrňovalo také vládní nařízení: „*Spisy umělecky a obsahově bezcenné, říká se v tomto nařízení, „výtvory nemravného rázu (díla pornografická), tzv. krváky, detektivní a indiánské povídky, které senzačním způsobem dráždí fantazii čtenářovu, pamflety snižující tendenčně celé stavy nebo vrstvy obyvatelstva, jakož i díla směřující proti trvání a celistvosti státu československého nesmějí být pojata do veřejných knihoven.*“ (Cejpek, str. 185).

V Humpolci došlo k vytvoření knihovní rady dne 9. listopadu 1920. Radu tvořili: Václav Chalupa (vrchní pojišťovací inspektor), František Chvala (městský úředník), Emil Hrdlička (pokladník živnostenské záložny), Emanuel Horký (odborný učitel měšťanské školy), Josef Kopáč (ředitel školy), Josef Krása (rada zemského soudu), Bohumil Mysliveček (městský tajemník), Václav Hojar (odborný učitel). Předsedou knihovní rady byl zvolen Josef Kopáč, jednatelem Emanuel Horký a pokladníkem Emil Hrdlička. Založení humpolecké veřejné knihovny

se však ještě o rok protáhlo. Bylo třeba najít vhodné prostory.

Pokračování v příštím čísle.

Bc. Zdeňka Komrsová,

Městská knihovna Humpolec

Zdroje: CEJPEK, Jiří. Dějiny knihoven a knihovnictví. 2.

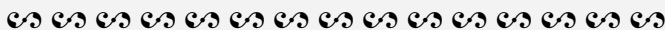
doplňně. vyd. Praha: Karolinum, 2002. 247 s. ISBN 80-246-0323-3.

Státní okresní archiv Pelhřimov

Březen v Městské knihovně Humpolec

1. 3. – 31. 3.

ČTENÁŘSKÁ VÝZVA „100 x 100“

Připojte se ke knihovně a pošlete na knihovní facebookové stránky počet stran knížek, které jste během měsíce března přečetli. Zkusíme, co nejrychleji společně přečíst 10 000 stran. Více na www.infohumpolec.cz/knihovna/. *Program je součástí projektu 100 let čteme.*

Od 15. 3.

HUMPOLECKÉ KAMÍNKOVÁNÍ

Malováním na kamínky připomínáme 100. výročí otevření veřejné knihovny v Humpolci. Podmínky najdete na www.infohumpolec.cz/knihovna/ nebo sociálních sítích, které knihovna používá. *Program je součástí projektu 100 let čteme.*

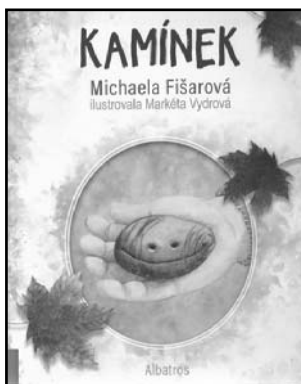
22. 3. – 26. 3.

KNIOBRANÍ

Burza vyřazených knih a časopisů. Akce se uskuteční v otevírací době v průchodu knihovny. Více na www.infohumpolec.cz/knihovna/

MICHAELA FIŠAROVÁ: KAMÍNEK

Knížka spisovatelky a pedagožky Michaely Fišarové s názvem „Kamínek“ je určená čtenářům od 4 let. Je ideální k předčítání, zasmání, přemýšlení a prohlížení. Obsahuje krásné barevné ilustrace, které vytvořila výtvarnice Markéta Vydrová. Titul vydalo nakladatelství Albatros v roce 2017.

Určitě i vy jste našli někdy na pláži u moře oblázek, který vás zaujal. A rozhodli jste se, že ho z dovolené přivezete na památku domů. A právě takový „Kamínek“ je hlavním hrdinou tohoto vyprávění. Společně navštívíte řadu obyčejných, ale zajímavých míst.

Při čtení se několikrát budete o upovídáný „Kamínek“ i bát. Občas se také paní spisovatelka svých čtenářů zeptá na radu nebo otázkou vyzkouší, jak jsou pozorní. Zjistíte například jaké je setkání s „Balvanem“. „*Aby ses tím deštěm nerozpustil, jak jsi mrňavý, vypálí na mě místo ranního pozdravu Balvan. Nic neřeknu. To mě ta lidská tlapa nemohla odhodit trošku dál od něj? Kytky nad námi se uzavřely. Stáhly své lístky do úzkých kornoutků, aby jim je dešť všechny nezničil. Voda jim stéká po stoncích. Ve větru se naklání sem a tam. Šedý Balvan tím deštěm úplně ztmavl. Už je skoro černý. Víš, že když namočíš kamínek do vody, jeho barvy se zvýrazní a kamínek ztmavne?*“ (str. 20) Při čtení se můžete společně s „Kamínkem“ stát součástí lapače snů nebo okem sněhuláka.

Občas se se objeví i nějací noví kamarádi. Zkrátka „Kamínek“ si všechna svá dobrodružství velmi užívá a hrdě o sobě prohlašuje, že je cestovatel: „*A tak na břehu řeky, já – Kamínek Cestovatel, Drncáček a kamínek Ani Nevím, sedíme a posloucháme šum řeky, hukot větru v horách a zpěv ptáků. Pozorujeme slunce, hvězdy a ryby, které se občas přiblíží ke břehu a jindy vyskočí až nad vodní hladinu. Vyprávíme si příběhy kamínkovštinou a čekáme. Víš, na co čekáme? Až nás zase někdy někdo sebere a sevře ve své ručičce. Já, Kamínek Cestovatel, se těším na to, až zase prožiju nějaké pořádné dobrodružství.*“ (str. 130).

Knížka potěší nejen malé posluchače, ale i ty, kteří budou předčítat. Titul je k vypůjčení v dětském oddělení knihovny.

Kdybyste našli kamínek vhodný k malování, můžete se přidat k březnové knihovní výzvě „Humpolecké kamínkování“ a vytvořit s námi putovní kamínky, které budou připomínat 100. výročí založení Městské knihovny v Humpolci.

Bc. Zdeňka Komrsová,
Městská knihovna Humpolec

Literatura:
FIŠAROVÁ, Michaela. *Kamínek*. 1. vydání. V Praze: Albatros, 2017. 130 stran. ISBN 978-80-00-04908-3.

COLLEEN HOOVEROVÁ a její VERITY

Psychotriller *Verity* od bestsellerové autorky *New York Times* Colleen Hooverové najdete v knihovnách a knihkupectvích pod volně přeloženým názvem *Pravda, nebo lež*. A po přečtení knihy mi nezbývá než přesvědčeně konstatovat, že je to překlad velmi trefný.

Žánrově se autorka tentokrát poněkud odklonila od svého tradičního psaní, v jehož popředí jsme vidali buď zrajeící hrdiny (tzv. young adult literatury), nebo jinak křehké ženské postavy, úporně hledající svoje místo a trochu toho štěstí na zemi. Ačkoliv i hlavní hrdinka této knihy Lowen je opět tak trochu nejistá a frustrovaná. Její život se až dosud míjel s tím, co by skutečně chtěla. Přijme proto nabídku, která se takříkajíc neodmítá, mimo jiné i proto, že se ocitá ve finanční tísní.

Časové linie příběhu se dokonale prolínají. Nechybí bohatost intimních scén. City a láska jsou u Colleen pojítkem i rozdělovníkem. Autorka opravdu bravurně zapojila fantazii. Celých tři sta stran si nebudete jistí, co je pravda a co lež a nejednou se přistihnete se zakousnutým rtem. Závěr příběhu vám nemusí být a nejspíš ani nebude

vůbec jasný. Záměrně zmiňuji znamenitě provedený konec knihy, který vás doslova nechá na pospas vlastním úvahám, ač si to nebudete chtít nechat líbit.

Je vskutku na pováženou nechat své čtenáře na takových pochybách. Je to přinejmenším obdivuhodně riskantní. Je to past. Taková už je ale povaha nevidaného stylu spisovatelky Colleen Hooverové. Chytit čtenáře do pasti pochybností a nepustit.

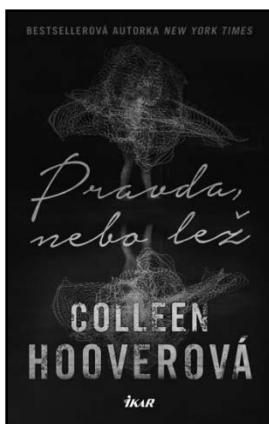
Budme tedy mile překvapeni, co s námi dokáže tento první autorčin pokus o psychotriller provést v duchu otevřeného konce, nad nímž se vznáší otazník.

Ze své zkušenosti mohu potvrdit, že ony otevřené konce nejsou v pravdě ani ve lži tak otevřené, jak se na první přečtení zdají být. *At' jsem se na to dívala, jak chtěla, bylo jasné, že Verity byla mistrovská manipulátorka s pravdou. Zbývá jediná otázka: S jakou pravdou to manipulovala?*

(z knihy: Pravda, nebo lež, Colleen Hooverová)

Všechny tituly od Colleen Hooverové jsou samozřejmě k zapůjčení v naší Městské knihovně v Humpolci.

Zuzana Holčíková

EXPONÁT MĚSÍCE

KAMNA

Za dávných časů topili lidé tak, že dříví skládali do hraniček na zem svého obydlí, později otop umísťovali na vyvýšený kámen či podezdívku. Do doby, než byl vymyšlen komín, odcházel kouř střechou či otvorem ve stropě. Nevýhodou otevřeného ohně (kromě kouře) však bylo nerovnoměrné rozložení tepla ve světnici. Lidé proto začali volně hořící hranici obklopotvat, a tak vznikla kamna.

Kamna bývala nejprve z kamene, poté z cihel, kachlů a jiných nehořlavých materiálů. Zpočátku se v kamnech topilo ze síně, což bylo náročné především pro hospodyně, které bývaly promrzlé a od kouře začouzené. Díky modernizaci se s postupem času v kamnech topilo již ze seknice. Do doby vynálezu sirek znali lidé jen trouď (suchý materiál užívaný k rozdělování ohně, na který se křesalo – napolo spálené hadry, suchá sláma apod.), hubku (část suché houby troudatce, na kterou se křesalo), ocilku (předmět sloužící ke křesání vyrobený z uhlíkaté oceli), pazourek a křesání. Namáhavější tedy bylo i samotné rozdělování ohně.

Kamna bývají v současné době dominantou interiéru, proto mají často zajímavý design. Výhodou je, že dnes je lze projektovat tak, aby vytápěla několik místností zároveň.

„Kamna roštu neměla. Topilo se v nich štěpinami, na loket až půldruhého lokte dlouhými (60-90 cm). Spálilo se mnoho, ale o dříví nebylo u nás nouze. Kamna stála v seknici, ale topilo se v nich ze síně, nebo z kuchyně pod komínem. Komín zobecněl na vesnicích teprve něco před sto lety. Do kamen byl otvor jako do pece, tak zvaná ústa. Ústy vkládalo se do kamen palivo, zatápělo se a také ústy přistavovaly se k ohni hrnce, ovšem ne rukama, nýbrž vidlicemi. Kouř z kamen jako z peci odcházal děrami nad ústy, čili sopouchem, všeobecně capouchem zvaným.“

Zálesí III, r. 1921-22,
str. 50-51

„Kamna nepřiléhala těsně ke zdi (stěně) seknice. Mezi zdí a kamny byl asi na loket široký prostor. Tímto prostorem šel nad ohniště hliněný kouřový kanálek. Prostor mezi kamny a zdí nebo stěnou byl nad kanálkem překryt plochým kamenem. Říkalo se zde na sklípku. Sklípek byl v zimě, když se v kamnech topilo, stále příjemně teplý. Na tomto sklípku seděl a ohříval se starý děda nebo bába. To bylo v zimě jejich teplé místočko.“

Zálesí VIII, r. 1926-27,
str. 3.”

Mgr. Markéta Jiříčková,
Muzeum dr. Aleše Hrdličky v Humpolci

BRUKEV ZELNÁ (BRASSICA OLERACEA)

Jelikož jsme v únorovém čísle slíbili, že si tento měsíc přečtete o zelí, tak jsme zapátrali trochu do historie této blahodárné rostliny, která byla vyšlechtěna do běžné zeleniny. Každý si dnes může na jaře koupit semínka nebo sazeničky zelí a vypěstovat si vlastní rostlinu. Jelikož ale letos představujeme divoké plody přírody, zelí jako takové by sem vůbec nepatřilo. Podíváme se tedy na praprababičku dnešního zelí, tedy divokou brukev zelnou. Jde přímo o čítankovou ukázkou proměn, které může rostlina na vzhledu i chuti dosáhnout šlechtěním. Brukev zelná není jen předchůdce zmíněného zelí ale celé současné skupiny košťálovin.

Jde o dvouletou rostlinu, která se původně objevila ve Středomoří a západní Evropě. Divoká brukev zelná je vysoká bylina, která tvoří prvním rokem růžici velkých, tlustých, šťavnatých listů na zdřevnatělém košťálu. Druhým rokem vyhání 1–2 m dlouhý stvol se žlutými květy. Dobře snáší sucho, roste i na zasolených a zásaditých půdách na

vápencovém podloží, ale nesnáší konkurenci jiných rostlin. Proto se většinou vyskytuje pouze na vápencových útesech, kde nic jiného neroste. Vzhledem k těmto podmínkám, které brukev vyžaduje, ji pravděpodobně na Humpolecku ve volné přírodě nepotkáte. Tam se to tedy zatím ještě nepodařilo.

Nám, kde má brukev ideální podmínky, což je právě v oblastech středomoří, dosahují

rostliny výšky až tří metrů. Tyto „zelné stromy“ poskytují celoročně čerstvé listy. Pokud si myslíte, že tato zajímavá rostlina má využití jen v kulinářství, pletete se. Z dřevitých stonků se po usušení nechají vyrobit originální vycházkové hole.

Historie jejího pěstování jako zeleniny je dlouhá tisíce let. Údiv nad proměnami brukeve zelné neskrývali ani naši předkové. Takto se nad jejími vyšlechtěnými podobami pozastavoval autor hesla Brassica v Ottově slovníku naučném: „U mnohých pěstovaných odrůd právem se diviti musíme, jak dlouholetým pěstováním původní mateřská rostlina nejpodivnějších tvarů nabývá a morfologicky brzo v té, brzo v oné

části se proměňuje... Užitek všech těchto druhů jest v podstatě trojí: mnohých upotřebuje se jako zeleniny a vařiva, z jiných tlačí se ze semen olej a z posledního druhu připravuje se hořčice.“

Kultivarů, které jsou na první pohled velmi odlišné, bylo vyšlechtěno bezpočet. Brukev zelná se

tedy stala jedna z nejdůležitějších kulturních rostlin, její listy jsou bohaté na vitamín C a další zdraví prospěšné látky.

Co brukev dala dnešním košťálovinám do vínku?

Zelí je někdy nazýváno lékem chudých a má široké spektrum působení. Podporuje činnost trávicího a močového ústrojí, zlepšuje

zažívání a látkovou výměnu. Díky vysokému obsahu vitamínů je lékem při hypovitaminóze, urychluje rekonvalescenci, celkově posiluje organismus. Zlepšuje krevní oběh, činnost jater i žlučníku. Detoxikuje organismus. Štáva ze zelí je spolehlivým lékem žaludečních a dvanácterníkových vředů. Kysané zelí pomáhá při zácpě. Kapusta má podobné účinky jako zelí. Brokolice obsahuje kancerostatické látky, které se uplatní především v prevenci rakoviny. Zevně se list zelí přikládá na čelo

při bolestech hlavy. Pomletý list smíchaný s bílkem hojí popáleniny. Čerstvé naklepané listy se přikládají na artritické klouby (revmatoidní artritida), kožní vředy, ekzemy, rány, vyrážky a podobně.

Zelí je možné konzumovat syrové, kysané, vařené či jinak upravené. Lze připravit i odvar. Na žaludeční a dvanácterníkové vředy a na avitaminózu se užívá zásadně vylisovaná štáva. Z odvaru ze zelí je též možné dělat sirup, který se užívá při bronchitidě a kašli.

Připravili Linda a Martin Sýkorovi

KYSANÉ ZELÍ

Ingredience:

10 kg zelí
20 dkg soli

1 kg cibule
kmín, kopr, špetka cukru

Postup:

Ze zelí odstraníme vrchní poškozené seschlé listy. Hlávky rozkrájíme na půl, vykrojíme košťály.

Pak nakrouháme nejlépe na dřevěném kruhadle do vaničky nebo do vysolené a vypláchnuté vany. Přidáme sůl, špetku cukru, promícháme, kmín a cibuli na kostičky a vše opět dobře promícháme, rukama proházíme. Necháme zhruba 20 minut odležet, zelí mezitím pustí spoustu šťávy, a poté z namíchaného zelí tvoříme koule velké akorát do dlaně a vymačkáváme z nich šťávu. Koule postupně skládáme do sudu a ve vrstvách silně utlačujeme. V každé vrstvě utlačeného zelí necháme položenou jednu snítku kopru. Na Moravě přidávají zhruba do poloviny sudu jednu celou malinkou hlávku s vykrojeným košťálem, jejíž lupeny se po vykvašení zelí dají použít na vynikající masové závitky.

Když napěchujeme všechno zelí (nemělo by přesahovat $\frac{3}{4}$ sudu), ještě pořádně udusáme, povrch uhladíme a poklademe jednou vrstvou lupenů od zelí, zatížíme a zalijeme vymačkanou šťávou, aby se k zelí nedostal vzduch.

Sud přikryjeme utěrkou a necháme v místnosti s 15-20 °C nejméně týden. Poté ochutnáme vodu, pokud bude kyselá, přendáme soudek do sklepa, nebo místnosti, kde je teplota vzduchu do 10 °C. V tuto chvíli je nutné soudek přiklopit a do žlábků nalít převařenou studenou vodu. Zde zelí dokvašuje ještě zhruba 3-4 týdny (podle teploty).

Průběžně kontrolujeme, zda je ve žlábků voda a zda není horní zelí suché.

Pokud chcete, aby se vám zelí povedlo, musí se brát nakládání zelí jako obřad.

Dobrou chuť a krásné chvíle při krouhání zelí.

VLASTIVĚDNÝ PRACOVNÍK ANTONÍN TOMÍČEK PODRUHÉ.

V listopadu 2018 jsme si na stránkách Zálesí připomněli 83. výročí úmrtí jednoho z nejvýznamnějších vlastivědných pracovníků Humpolecka a přispěvatelů do meziválečného Zálesí Antonína Tomíčka. Tenkrát byl také představen korespondenční lístek ze dne 10. října 1915, který zaslal na frontu svému synovi Vladislavovi. Protože se podařilo objevit další památku spojenou s Antonínem Tomíčkem, připomeňme si jej i v dnešním čísle. Článek vychází zároveň jako připomínka Tomíčkovy narození, od kterého 9. března uplyne 155 let.

Dnes si tedy představíme pohlednici – fotografii, kterou sám Tomíček zaslal v roce 1934. Jedná se o fotografii jeho domu č. p. 18 v Litomyšli, kde je dnes i jeho malá pamětní deska a přilehlá ulice nese Tomíčkovy jméno. Fotografie tento domu byla otištěna i v prosincovém čísle Zálesí v roce 1935, které bylo celé věnováno právě tehdy zemřelému Tomíčkovy. Fotografie ze Zálesí i zde nově představená je ze stejné doby, pouze záběr je z druhého směru.

Adresátem pohlednice je „P. T. pán, pan Václav Novotný, vrchní berní ředitel atd. v. v., Chrudim II.“ A text zní: „V Litomyšli 19./6. 934. Milý Venouši, děkuji srdečně za gratulaci. – Od jara marodím slabostí srdce. Nejnutnější jen pohyb a samá digitalis. Ale již mohu spát v posteli, nejen v sedě. Tedy se to lepší. – Těšíme se, že se podíváte na výstavu a chvíli u nás pobudete. Při zahájení byl u nás Dr. Zdeněk Wirth s rodinou. – Doufám, že jste všichni zdraví a těšíme se všichni na brzkou a veselou shledanou. Líbá Vás všechny Ant. Tomíček.“ Otištěno je modré pamětní razítko k výstavě B. Smetany s týmž datem 19. června 1934.

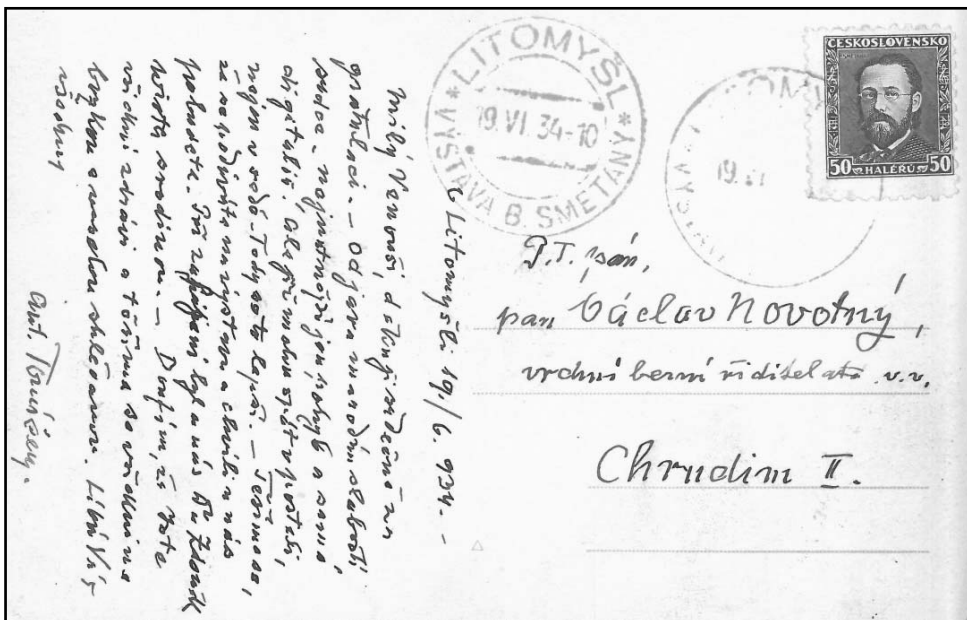
Antonín Tomíček žil od roku 1891 v Litomyšli, kde pracoval na poštovním úřadě. Na svůj rodný kraj nezapomínal a každoročně navštěvoval rodnou Slavnic a stále byl v písemném styku s několika přáteli z Humpolecka. Při těchto svých zdejších návštěvách vždy čerpal nějaké nové náměty. A především se zajímal a přispíval do Zálesí. V posledních letech života byl těžce nemocen. To konečně dokládá i text na předložené pohlednici. Ve zmiňovaném prosincovém čísle Zálesí v roce 1935 Emanuel Horký mj. píše (k témuž roku, jako je naše pohlednice): „V jiném dopise z roku 1934, když nemoc naň doléhala, znova poznamenává: „Jak jsem psal, rád bych se letos přece jen na ten náš kraj ještě jednou podíval, snad již na rozloučenou s ním. Nevím, zda to dokáži a kdy...““ Další, kdo připojil vzpomínku, byl K. Vašák, který uvádí: „Naposled svýma očima laskal náš kraj o Petru a Pavlu t. r. a těšil se, že se k nám podívá o sv. Václavě, aby ještě doma viděl babí léto a vdechoval vůni rodného kraje. Na lístku ze 16. září mi píše: „Není skoro žádná naděje, že bych se tam podíval. Buďte tam všichni živi a zdraví beze mne.“ Smrti se nebál, neboť byl pravý Zálesák.“ Zanedlouho Antonín Tomíček opravdu zemřel.

(Pro zájemce o dílo Antonína Tomíčka lze doporučit také následující zajímavou a inspirativní publikaci: „Zdeněk Nejedlý-Antonín Tomíček. Korespondence.“ ed. Blanka Sadbová. Kniha vyšla v Hradci Králové v nakladatelství Kruh v roce 1976.)

Dnes jsme si představili jeden zajímavý doklad ze závěru života významného vlastivědného pracovníka a rodáka z Humpolecka Antonína Tomíčka.

Vladimír Staněk

STŘÍPKY Z DĚJIN HUMPOLECKA

Rub a líc pohlednice s textem Antonína Tomíčka z 19. června 1934 a s vyobrazením jeho domu č. p. 18 v Litomyšli.

Břežnové Zálesí z roku 1931 bylo z větší poloviny věnováno Antonínu Tomíčkovi u příležitosti jeho šedesátých pátých narozenin. Toto jméno je známo i našim čtenářům, neboť velice často zde přetiskujeme jeho studie, úvahy, zprávy a příběhy, neboť právě ony patří ještě dnes, po více jak 90 letech, k těm stále zajímavým a čitelným. Více se na tomto místě rozepisovat o literárně národopisné a kulturně historické činnosti Antonína Tomíčka by bylo zbytečné, vše je lépe vystiženo v předpěvku Emanuela Horkého, dlouholetého redaktora Zálesí.

Antonín Tomíček byl přispěvatelem do Zálesí od jeho vzniku v roce 1919 až do své smrti v roce 1935. Aby i současný čtenář poznal, jak se probíjel tento náš zasloužilý krajan na cestě za vzděláním, otiskneme v následujících číslech několik vzpomínek z jeho studií v Havlíčkově (Německém) Brodě, vzpomínek vážných i humorných.

EMANUEL HORKÝ: NÁŠ NÁRODOPISNÝ PRACOVNÍK A KULTURNÍ HISTORIK ANT. TOMÍČEK

Dne 9. března t.r. dovršil Ant. Tomíček šedesátý pátý rok svého života, plného vzácné, plodné práce kulturně historické, velmi důležité pro náš kraj, pro naše Zálesí. V posledních letech nevyšlo snad ani jediné číslo vlastivědného sborníku Zálesí, v němž by nebyl z jeho pera obsažený článek z minulosti našeho okresu, podaný jasným prostým slohem. Právě pro tuto nestrojenost a hutný obsah patří jeho články k nejzajímavějším, čtou je dospělí i děti, vybírají z nich učebnou látku učitelé pro své vlastivědné výklady ve škole. Ze souboru Tomíčkových článků bylo by možno pořídit obsažnou čítanku našeho kraje, jež by osvětlila minulost i přítomnost Zálesí a jeho lidu, povahu kraje, jeho barvu, vůni a jeho náladu.

Ant. Tomíček srostl s naším horským koutem, neodcizil se nám jinému prostředí, kam ho osud postavil. Vrací se každoročně v době prázdnin do své rodné vsí Slavniče, aby nabral nových sil pro další práci, aby pobyl nějaký čas mezi svými známými z mladých let, aby opět pozoroval, porovnával a snesl novou látku pro své bádání. Z jeho národopisné a kulturně historické činnosti vyrůstá nejpodstatnější, nejrozměrnější a na širokých základech stavěná část budoucí monografie okresu.

V jeho nynějším působišti v Litomyšli řadí Tomíčka mezi své nejlepší literární pracovníky, neboť mnoho z jeho prací patří jen Litomyšli a Litomyšlsku, kde strávil většinu svého života. A tak slavničský rodák, který vychodil obecnou školu v Herálci a gymnázium až do sexty

v Něm. Brodě a který dokončil svá středoškolská studia ve Vysokém Mýtě r. 1887, kde si již o 2 léta dříve zajistil své živobytí jako poštovní výpravčí, nastupuje r. 1888 k poště do Litomyšle, aby po tříletém pobytu v Králově Hradci usadil se v ní trvale.

Litomyšl svou bohatou historií zaujala pak našeho krajana úplně. Mnoho nezpracované látky v bohatém litomyšlském museu podnítilo jeho schopnosti k záslužné badatelské a literární činnosti.

Tomíčkovy literární prvotiny patřily však Humpolecku. Uveřejnil je ve 3. ročníku Českého lidu r. 1894. I jeho první samostatná práce, Artikulové soudní z arcibiskupského panství černořečického 1626–1667, vztahují se k našemu kraji.

Tomíček věnuje však svou pozornost i Příbyslavsku, Polensku, Podlipansku, Vysokomyštsku, píše pak nejen do Českého lidu, ale také do Časopisu českého musea, do Památek archeologických, do Časopisu českého venkova, do Květů, do Osvěty, do Národního věstníku československého, do vlastivědných časopisů. Od Trstenické stezky a Pod Lipany, do Lidových novin a do Venkova, do různých krajinských listů, uplatňuje se již r. 1903 jako hlavní redaktor při vydání rozměrného díla Litomyšlsko.

Litomyšlska se týkají i jeho samostatně vydané práce: Růžový palouček, Vzbuření Litomyšlska 1680, Růžový čili Červený palouček u Litomyšle a české dějiny, Stezka Trstenická a pole Hrutovská, a posléze další 2 práce – Víra

CO SE PSALO V ZÁLESÍ PŘED 90 LETY

v duchy na Litomyšlsku a Nás sedláky každý šidí (z dějin selského povstání).

V celém svém literárním, velmi obsáhlém díle jeví se nám náš krajan jako vlastivědný pracovník veliké svědomitosti, jako znatel, jenž cestou archivního studia, lidové tradice a vlastní intuící dovedl osvětliti dosud neznámou minulost kraje i na těch úsecích, které byly u nás na Zálesí dosud netknutým úhorem.

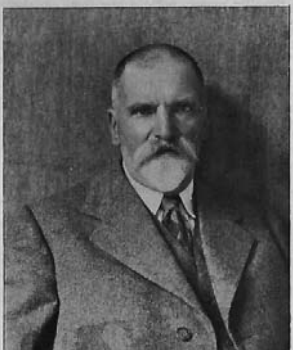
Je tedy náš hlavní spolupracovník Zálesí osobností, k jakým náš kraj se hlásí a bude hlásiti vždy s hrdostí. Svou prací postavil si na našem Zálesí pomník nehynoucí ceny. Ušlechtilé a svérázné jednání, opravdová demokratičnost patří k charakteristickým rysům jeho povahy. Stručný nákres života a díla Ant. Tomička s podrobnou bibliografií vydal v Litomyšli dr. Jos. Páta. O Tomičkově životní literární práci se vyslovuje takto: „V řadě jeho větších i menších studií, úvah, zpráv a příběhů ožila dávná minulost. Se živým zájmem sledujeme vývoj společenského života, městských i vesnických řádů, život ve městě i hospodářství

na vsi. S hlubokým dojetím čteme o těžkých trampotách venkovského lidu, o jeho robotě a marných povstáních, co jeho náboženském dychtění a marném doufání v lepší budoucnost, v níž se udržuje víra v četných pověstech a národních tradicích.... Rádi také se potěšíme drobnými příběhy, v nichž nechybí ani zdravý lidový humor, jediné světlo v pustotě neutěšených staletí v době rakouského jařma... Mladí i staří, muži, ženy a děti, všichni tu žijí svým životem, jak vskutku dávno a dávno žili, za bouře i klidu, za jasné pohody i živelních pohrom, pokolení za pokolením.... Všechno to podáno tak jasně a přirozeně, jak je možno napsati tomu, kdo vědomostí o tom nabyt dlouholetým a poctivým studiem.“

Přejeme si jen, aby buditel rodného kraje, historik Ant. Tomiček zůstal nám dlouho zdrav, aby mohl se ještě dlouhá léta těšiti ze svého krásného životního díla literárního a pokračovati dle svého přání v té práci, již ještě ideálně si vytyčil pro budoucnost.

Jaroslav Machota

Roč. XII. (1930-31). *ZÁLESÍ* Hlízen - číslo 7.

Fotografie z r. 1930.

Ant. Tomiček

Emanuel Horáky:

NÁŠ NÁRODOPISNÝ PRACOVNÍK A KULTURNÍ HISTORIK ANT. TOMIČEK.

Dne 9. března t. r. dovršil Ant. Tomiček šedesátý pátý rok svého života, plného vznešené, plodné práce kulturně historické, velmi důležité pro náš kraj, pro naše Zálesí. V posledních letech nevyšlo snad ani jediné číslo vlastivědného sborníku Zálesí, v němž by nebyl z jeho pera obsázný článek z minulosti našeho okresu, podaný jasným, prostým slohem. Právě pro tuto nestrojenost a hut-

99

Víra v duchy na Litomyšlsku a Nás sedláky každý šidí (z dějin selského povstání).

V celém svém literárním, velmi obsáhlém díle jeví se nám náš krajan jako vlastivědný pracovník veliké svědomitosti, jako znatel, jenž cestou archivního studia, lidové tradice a vlastní intuící dovedl osvětliti dosud neznámou minulost kraje i na těch úsecích, které byly u nás na Zálesí dosud netknutým úhorem.

Je tedy náš hlavní spolupracovník Zálesí osobností, k jakým náš kraj se hlásí a bude hlásiti vždy s hrdostí.

Bydlný domek Ant. Tomička
Před obkry vedl Ant. Tomička a příjímá J. Vašíček. Fotografie z r. 1932.

Svou prací postavil si na našem Zálesí pomník nehynoucí ceny. Ušlechtilé a svérázné jednání, opravdová demokratičnost patří k charakteristickým rysům jeho povahy.

Stručný nákres života a díla Ant. Tomička s podrobnou bibliografií vydal v Litomyšli dr. Jos. Páta. O Tomičkově životní literární práci se vyslovuje takto: „V řadě jeho větších i menších studií, úvah, zpráv a příběhů ožila dávná minulost. Se živým zájmem sledujeme vývoj společenského života, městských i vesnických řádů, život ve městě i hospodářství na vsi. S hlubokým dojetím čteme o těžkých trampotách venkovského lidu, o jeho robotě a marných povstáních, o jeho náboženském dychtění a marném doufání v lepší budoucnost, v níž se udržuje víra v četných

* Pozvání, názor.

PROCHÁZKA PO HUMPOLECKÉ ZICHPILI

ZICHPILSKÁ STAVENÍ V PRVNÍ POLOVINĚ 19. STOLETÍ A JEJICH VLASTNÍCI

Podle nově přidělených čísel popisných bychom mohli výčet stavení zichpilského vrchu začít u **čp. 317** na Německobrodské ulici, kde bylo umístěno také mytlo (dnes areál nemocnice). V roce 1822 je uváděn jako vlastník dřevěného stavení Václav Příborský (od roku 1820). V době císařských otisků je uváděn jako majitel Tomáš Staněk, později Markus Pik. V roce 1882 je zmiňována jako majitelka Anna Křížová, v adresáři z roku 1891 Kašpar Kříž ml. Podobně kolem roku 1900. V adresáři z roku 1914 je jako majitelka uváděna Josefa Křížová. Také zde byla zapsaná živnost truhláře Františka Pípala. Zmiňovaný Pípal zde bydlel již v roce 1900. V roce 1925 stavení vyhořelo a o tři roky později bylo prodáno nemocnici. Podobně tomu bylo se sousedním stavením **čp. 318**. Zde je jako majitel uváděn roku 1822 Karel Palán (od roku 1805). V době císařských otisků stabilního ka-

tastru je majitelem Evžen Zavadil. Ten je vlastníkem domu i v roce 1882. Jako kominický mistr přijal za tovaryše Jana Bulíka (bývalého dragouna) původem z nedalekého Pustolhotska, který se roku 1871 oženil s jeho dcerou a celou živnost později převzal. Jako majitel domu je zmiňován už v adresáři z roku 1891 i v pozdějším soupisu majitelů domů z roku 1900. V tomto domě se také narodil Evžen Bulský (rodina si během jeho studií zažádala o změnu příjmení), velká pedagogická osobnost v oblasti obchodního školství. V adresáři z roku 1914 je jako majitelka uváděna Marie Anna Bulská, ale stále je zde vedena kominická živnost Jana Bulského. Stavení **čp. 319** bylo původně v majetku rodiny Křížovy. Filip Kříž je uváděn jako majitel od roku 1809. Opakovaně pak roku 1822. V době císařských otisků je majitelem Josef Kříž. V druhé polovině 19. století je na místě tohoto

ruiny domů čp. 317 a část čp. 318

dřevěného stavení zřízena nemocnice, v roce 1859 potvrzena ministerstvem jako všeobecná nemocnice.

Naproti přes cestu stálo zděné stavení **čp. 320**, s menší zahrádkou a dřevěnou přístavbou. V roce 1822 je jako majitel uváděn František Strádal (od roku 1817). V době císařských otisků je majitelem Čeněk Strádal, s jeho jménem se setkáváme i později po polovině 19. století, roku 1882 i v adresáři z roku 1891. V roce 1900 je jako majitel uváděný František Průcha, stejně tak v adresáři k roku 1914. Tehdy se u domu zmiňuje obuvnická živnost Theodora Peigera, který je připomínán jako obyvatel bytu rovněž již roku 1900. Dnes je na místě bývalého stavení parkoviště. Nad tímto domem (dle císařských otisků) se nacházelo menší zděné rohové stavení **čp. 321** s malou zahrádkou, které bylo později přestavěno a rozšířeno směrem k přiléhající Německobrodské ulici. V roce 1822 je uváděn jako jeho majitel

Antonín Kysela, který dům zakoupil od Vincence Nápravníka. V dobách císařského otisku vlastnil dům Václav Komrs, který je uváděn jako majitel i později, naposledy v adresáři z roku 1891. V roce 1900 najdeme jako majitele již Cypriána Komrse, v adresáři z roku 1914 je majitelkou Anna Koutková. Ve stejném adresáři je uváděna v domě i řeznická živnost, kterou má zapsanu František Medek. Vedle zahrádky **čp. 320** je jakoby v prostoru původní cesty vystavěno dřevěné stavení **čp. 322**. Jako majitel tohoto stavení je k roku 1822 uváděn Václav Dítě (od roku 1799). V době císařského otisku vlastní stavení vdova po Dubřickém, později soukeník Jan Dubřický. V roce 1882 je majitelkou stavení Barbora Štěpničková, v adresáři z roku 1891 vlastní dům Lambert Nápravník s manželkou Rozálií, k roku 1900 se uvádí jako majitelé také rodina Nápravníků. V adresáři z roku 1914 pak Lambert Nápravník. Dům již

přestavěný dům čp. 401 a nemocnice čp. 319

dnes v zástavbě nenajdeme, byl zbourán roku 1963.

Vedlejší větší stavení neslo **čp. 323**. V roce 1822 ho vlastnil František Vondrejs (od roku 1820). V době císařských otisků je jako majitel uváděn Jan Fiala, později Vincent Příborský. V roce 1882 jsou jmenováni jako vlastníci domu František Kopecký a Jakub Šanda. Adresář z roku 1891 již zmiňuje Václava a Marii Tiché, podobně v soupisu majitelů k roku 1900. Václav Tichý je pak uváděn jako vlastník i v adresáři z roku 1914, kde je připomínána i jeho truhlářská živnost. Nad tímto stavením na císařském otisku vidíme malý zděný domek **čp. 406** těsně sousedící se dřevěným stavením rozděleným na polovic. Zde nalezneme **čp. 432** a **čp. 324**. Druhé jmenované číslo popisné vlastnila roku 1822 Alžběta Dunická. V době císařských otisků je jako vlastník uváděn Jiří Šubrt, později Jan Příborský. K roku 1882 je jako majitel opět zmiňován

Jiří Šubrt, v adresáři z roku 1891 je uváděn František Trnka, stejně jako v seznamu majitelů z roku 1900. V adresáři z roku 1914 je jako majitelka jmenována Antonie Trnková, živnost tehdy k domu není připsána. Nad zmiňovaným stavením v široké přístupové cestě z Německobrodské ulice je umístěno další dřevěné stavení **čp. 325**. Po roce 1838 je přistavěn mezi obě stavení zděný domek, který dostane **čp. 207**. Původní umístění **čp. tohoto stavení** bylo pravděpodobně v Panské ulici, kde jej vlastnil roku 1822 Tomáš Daníček, později Josef Daníček. Po polovině 19. století rodina Příborských. V roce 1882 je majitelkou zichpilského domku **čp. 207** Marie Medková (označeno v plánu města z ledna 1876). Ta je také uváděna adresářem z roku 1891. V roce 1900 je v soupisu majitelů zapsán Václav Čtverák. V adresáři z roku 1914 pak Marie Čtveráková, humpolecká porodní bába, živnost zde zapsána

stavení **čp. 320** a místo v popředí po **čp. 322**

není. Vrátime-li se k dřevěnému stavení čp. 325, najdeme v roce 1822 zapsaného jako majitele Filipa Fialu (od roku 1800). V době císařských otisků vlastní stavení Josef Häring. Po polovině 19. století je novým majitelem Kašpar Kříž, k roku 1882 je pak uváděn Josef Kříž a jeho manželka Marie. V adresáři z roku 1891 je jako majitel zapsán stále Josef Kříž s Rozálií. Ale v roce 1900 je uváděn František Semerád, podobně jako v adresáři z roku 1914. Živnost zde k tomuto roku zapsána není. Svažité cesta pokračuje k německobrodské silnici. Zde po levé straně stojí dřevěné stavení čp. 326 se zahrádkou. V roce 1822 ho vlastnil František Novák (od roku 1800). V době císařského otisku byl majitelem Leopold Chlupáček, stejně tak po polovině 19. století. V roce 1882 je majitelem domu Josef Matouš, ale v adresáři z roku 1891 je již zapsán Emanuel Kratochvíl. Soupis majitelů z roku 1900 uvádí Františka

Dražozala, podobně jako adresář z roku 1914. K tomuto stavení a majiteli adresář uvádí hned několik zapsaných živností: pekařství, prodej tabáku a kramářství. Zřejmě díky výhodné poloze u zmiňované silnice. O něco výše nad stavením čp. 326 se rozkládalo prostorově větší dřevěné stavení čp. 327. Jeho majitelem byl roku 1822 Antonín Marek (od roku 1787). V době císařských otisků je jako vlastník uváděn Josef Lešovský, po polovině 19. století Vojtěch Tůma. Tohoto majitele zmiňuje i seznam vlastníků z roku 1882. V adresáři z roku 1891 je již majitelkou Josefa Urbanová, v roce 1900 majitel uváděn není. Adresář z roku 1914 uvádí jako majitele Antonína Moravce, živnost ke stavení připsána není. Od stavení směrem ke hřbitovu vidíme zahradu, která ale náleží k vedlejšímu zděnému domku čp. 332.

(pokračování příště)
Mgr. Zdeněk Škrabánek

u Německobrodské ulice stavení čp. 321

stavení čp. 323, za ním domek čp. 406

stavení čp. 324/432, stavení čp. 325, naproti dole stavení čp. 326, nad ním stavení čp. 327

SKAUTSKÉ KLUBOVNY V PROMĚNÁCH ČASU

Základ celoroční činnosti vřít a světlušek i skautů a skautek tvoří každodenní družinové schůzky. Jejich program je často situován do přírody, avšak pravidelnou skautskou činností si nelze představit bez klubovny, která je skautským družinám druhým domovem. To dobře věděl

i Jaroslav Foglar, který tématu hledání a zařizování kluboven věnoval řadu děl seriálu Rychlé šípy nebo třeba kapitolu s příznačným názvem Bobří hráz ve slavném románu Hoši od Bobří řeky. Bez klubovny zkrátka není klubového života.

Vznik humpoleckého skautského střediska je spojen s koncem druhé světové války, jenž přišel na samém sklonku jara 1945. Čas před letními prázdninami vyplnily skautům výlety a přípravy na první tábory, které byly spojeny s pomocí při žních. Teprve po prázdninách vystala před skauty potřeba zajistit si přístřeší pro podzimní a zimní čas.

Své první útočiště Junáci našli v pronajaté místnosti v hostinci Na Stupníku, kde se odbývaly družinové schůzky i činovnícké schůze. Řešení to však bylo spíše provizorní. Junáci se o pronajatou místnost dělili se Svazem české mládeže (SČM), častokrát do ní nebyli hostinským

SKAUTSKÉ STŘEDISKO ORLÍK

vpuštění s výmluvou, že je právě uklize-no, že se ztratil klíč a podobně. Klubovna navíc nebyla vytápěna a v zimě v ní bylo tak chladno, že si vysloužila přezdívku „lednice“. Ve svých skautských denících tento problém shodně zmiňují jak František Vondráček, tak i Jan Zábrana.

Není divu, že se Junáci rozhlíželi po jiné klubovně. Slibně se jevil domek po

někdejší Říšské pracovní službě, Reichsarbeitsdienst (RAD). Ukázalo se však, že by jej město Humpolec muselo nejprve odkoupit od armády, a proto nebylo nic jisté. Na Stupníku skauti nakonec vydrželi do konce srpna 1946. Od září se jejich novým útočištěm stala stará bouda v Pěkní-cově zahradnictví, které se nacházelo při dnešní Jihlavské ulici. Jan Zábrana o této „nové“ klubovně píše v ironických uvozovkách a dodává, že šlo o stavení zvenku značně ubohé (František Vondráček ve svém deníku volí v téže souvislosti slovní spojení „pod obraz“). Hlavní prý bude spravit střechu a pak místnost

vyzdobit. Skauti též vybourali starou pec, která uvnitř boudy zabírala mnoho místa. Nakonec se na Junáky přeci jen usmálo štěstí a na podzim 1946 se stěhovali do laciného nájmu v jednom z domků bývalé RAD, které stály za městem, v Lukách u rybníku Trnkáč. Město Humpolec jim navíc do nové klubovny darovalo stoly a lavice, takže i se zařízením byli Junáci

SKAUTSKÉ STŘEDISKO ORLÍK

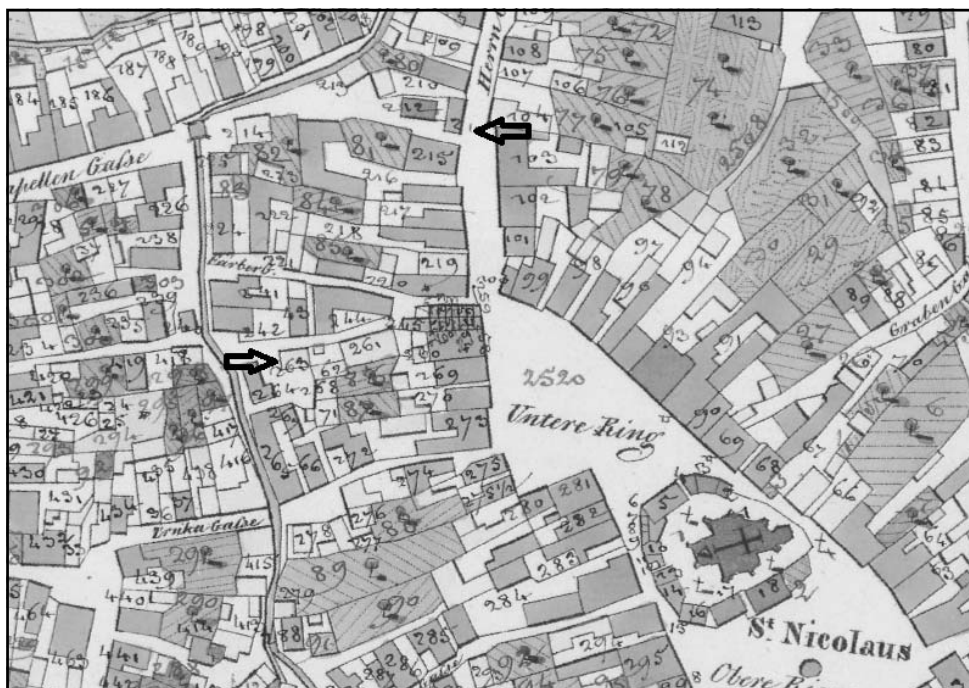
spokojeni. V této klubovně skauti vydrželi až do vynucené ztráty samostatného členství Junáka v SČM v roce 1948.

O dvacet let později, na podzim roku 1968, povstal Junák a spolu s ním i humpolecké středisko z popela. Skauti, kteří „v pětačtyřicátém“ zakládali své družiny a prožívali první tábory, se nyní coby dospělí s plnou vervou pustili do obnovy hnutí, z něhož vzešli. První skautská klubovnička našla své místo ve zrušené cukrářské dílně přiléhající k domu rodiny Rázkových, v němž dříve byla cukrárna (viz foto). Tento dům stál v tehdejší Soukenické ulici č.p. 52. Soukenická ulice (stejně jako s ní souběžná Barvířská ulice) spojovala spodní část Dolního náměstí s prostranstvím před Spolkovým domem.

Středisko však rychle sílilo a malá cukrářská dílnička brzy přestala jeho potřebám vyhovovat. Krom toho pokročila příprava panelové výstavby na dnešní ulici Smetanova a klubovnička měla být spolu s okolními domy brzy srovnána se zemí. Bylo tedy nutné urychleně nalézt něco většího. To se poštěstilo v létě roku 1969. Skauti pro novou klubovnu dostali k dispozici prostory v patrovém domě, který se nacházel v místě dnešního křížení ulic Jana Zábrany a Rašínova, zhruba v úrovni dnešní prodejny Růže (viz foto). I zde by slovo „nová“ zasloužilo Zábranovy ironické uvozovky, neboť se jednalo o značně zchátralý objekt někdejší kovárny. Místnosti byly bez omítky, dlažební kostky, jimiž bylo vydlážděno přízemí budovy, byly místy vytrhány, v některých oknech chyběla skla... Klubovna však byla velmi prostorná, nechyběla v ní bývalá kovářská

výheň, která posloužila jako funkční krb, a tak klubovna – i s ohledem na svou historii – působila romantickým dojmem. Bratři a sestry se dali hned po prázdninách do práce a již 10. října 1969 se v nové klubovně konala slavnostní zahajovací schůzka. Skauti v krojích, slavnostně zapálený oheň praskající v opraveném krbu, kytara, zpěv, spousta ideálů a moře nadějí. Bohužel, tato idyla vzala za své již na podzim roku 1970, kdy byl Junák znovu zlikvidován, resp. sloučen s tehdejším Pionýrem. Junácké středisko v Humpolci bylo nuceno odevzdat své vybavení do TJ Jiskra. Když se skauti snažili v této organizaci ukrýt a přihlásili se za její členy, byly jejich přihlášky odmítnuty a zaplacené členské příspěvky obratem vráceny. Definitivní tečku za oběma skautskými klubovnami ze šedesátých let udělala asanace starého Humpolce, které padly za oběť.

Listopad 1989 otevřel Junáku cestu k opětovné, tedy již třetí, obnově. Humpolecké středisko se zásluhou věrných sester a bratří velmi rychle zaktivizovalo a již na počátku jara 1990 bylo v plné síle. Středisko pro svou činnost od města Humpolec získalo starý domek č.p. 566 ve Dvorské ulici, ke kterému přiléhá velká zahrada. V přízemí domku byly dvě větší místnosti, z nichž jedna sloužila za klubovnu dívčímu a druhá chlapeckému oddílu. V září 1993 byla tato budova i se zahradou středisku převedena do vlastnictví a Junáci v ní působí dodnes. Přestože klubovna od počátku byla po stavební stránce v nepříliš dobrém stavu (chybělo v ní například WC či teplá voda, stěny provlhaly, vnitřní i vnější omítky se drolily), podařilo se ji opravit a vybavit

tak, že celá léta věrně sloužila stovkám skautů a skautek. Nepsanými patrony klubovny, kteří její údržbě a zvelebení věnovali nespočet hodin svého volného času, byli bratři Karel Rezek – Svája a později Petr Zelenka – Pedro. Postupem času se však stále pracněji udržovaný status quo stal neudržitelným, a bylo tak nutné přikročit k celkové rekonstrukci. Její přípravy a následné realizace se obětavě ujali bratři Oldřich Jonáš – Quinn a Jindřich Kubíček – Jindra. Díky dotaci od ústředí Junáka i finanční podpoře od města Humpolec mohla být v roce 2012 rekonstrukce zadána odborné stavební firmě, která postupně v několika etapách provedla podřezání a hydroizolaci stěn, zhotovila nový věnc zpevňující obvodové zdi, položila nové

podlahy i stropy, vystavěla nový krov i střechu a upravila vnitřní dispozici. Klubovna dostala zázemí v podobě toalety i sprchového koutu, z dříve nevyužívané tmavé půdy vzniklo světlé podkroví. Nová fasáda i nová okna dala klubovně rozkvést do krásy. Od roku 2016 tak klubovna znovu skýtá důstojné zázemí pro pravidelnou skautskou činnost všem našim mladším sestřám i bratrům, kterým nelze než popřát, aby do budoucna – na rozdíl od svých předchůdců – zůstali ušetřeni starostí o skautskou střechu nad hlavou.

Tomáš Horký – Horymír

*Foto připravil Karel Rezek – Svájínek
Použité fotografie pocházejí z publikace:
Škrabánek, Z., Ve starých humpoleckých
uličkách, Nová tiskárna Pelhřimov, 2017.*

Z ČINNOSTI DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V HUMPOLCI V LEDNU 2021

I přes vládní nařízení, kdy je veškerá spolková činnost utlumena musí být zásahová jednotka hasičů je stále připravena plnit svoje úkoly dané jí zákonem a vyhláškou o jednotkách požární ochrany. V roce 2020 naše jednotka vyjela celkem k 83 nahlášeným událostem. Zásahová jednotka čítá celkem 40 způsobilých členů našeho sboru dobrovolných hasičů, kteří činnost v jednotce vykonávají zcela zdarma a to i ve svém volném čase.

Kategorie naší výjezdové jednotky je dle vyhlášky JPO II/2 tzn, že jsme schopni vyjet ke dvěma požárním zásahům současně s automobilovou stříkačkou a na výjezd máme 10 minut od ohlášení události operačním a informačním střediskem HZS Kraje Vysočina v Jihlavě.

Dobrovolní hasiči z Humpolce vyjeli v lednu pouze k jednomu zásahu, a to odstranění rampouchů a ledových převisů z budovy provozovny v Jiřicích. Zde byly ohrožující rampouchy a ledové převisy odstraněny pomocí nastavovacího žebříku a trhačím háku.

Valná většina času se nyní věnuje opravě a rekonstrukci vnitřních prostor zbojnice, konkrétně místnosti pro práci s mládeží,

kuchyňky a skladu. Dále se i v lednu a začátkem února věnujeme přípravě vozidel na jarní STK, kterou musí mít naše zásahové vozy každým rokem.

A protože s naší technikou můžeme vypracovat za úplaty i firmám s dovozem vody např. na omytí znečištěné vozovky po stavebních strojích nebo dovoz vody pod válec při stavbě nových cest a silnic uvedli jsme na naše webové stránky www.hasici-humpolec.cz nový ceník techniky s obsluhou pro rok 2021.

Mrzí nás, že ani letos se neuskuteční dětmi s rodiči oblíbená Huhuliáda, což je soutěž pro rodiče a děti ve sjezdu na bobech a soutěž ve stavění sněhuláků z různých materiálů ve sněhu. Tuto akci jsme pořádali každoročně ve spolupráci se Střediskem volného času v Humpolci. Bohužel ani tato akce u Židovského hřbitova pod Orlíkem letos nebude.

Na fotografii vlevo členové jednotky při údržbě zásahového vozidla Tatra CAS 20 a na druhé fotografii Jan Řeháček při silovém tréninku při tvorbě dopravního vedení hadicemi B do nadzemního podlaží. :-)

*Pro Zálesí připravil
jednatel SDH Humpolec Ing. Pavel Krejčí*

Humpolec nezapomíná

František Vondráček	1931	90 LET *
Petr Adamec	1941	80 LET *
Jan Sluníčko	1816 - 1894	205 LET *
Karel Havlíček Borovský	1821 - 1856	200 LET * A 165 LET †
Emerich Dítě	1841 - 1913	180 LET *
Františka Jindráčková	1859 - 1936	85 LET †
Gustav Mahler	1860 - 1911	110 LET †
Stanislav Doležal	1886 - 1945	135 LET *
František Fiala (Ferenc Futurista)	1891 - 1947	130 LET *
Vincenc Makovský	1900 - 1966	55 LET †
Milan Knobloch	1921 - 2020	100 LET *
Jiří Rychetský	1926 - 2012	95 LET *
Jan Zábřana	1931 - 1984	90 LET *
Petr Hrach	1941 - 2020	80 LET *
Ivan Martin Jirous	1944 - 2011	10 LET †

.....
Seriál medailonků k připomenutí těchto i dalších výročí připravuje měsíčník Zálesí.
.....

Znáte další významné osobnosti spjaté
s Humpolcem, jejichž kulaté
nebo půlkulaté výročí
* či † si letos připomínáme?
Napište nám
na mluvci@mesto-humpolec.cz.

V BŘEZNU PŘIPOMÍNÁME:

PETR ADAMEC

Narodil se 28. března 1941 v Kolíně, do Humpolce se rodina přestěhovala v roce 1948. Již od pěti let navštěvoval hudební školu, ale po maturitě na gymnáziu nemohl ve studiu hudby pokračovat, protože nepocházel z dělnické rodiny. Nastoupil proto do automobilových oprav. Na pražskou konzervatoř se dostal až v roce 1959 a začal studovat hru na klavír ve třídě prof. Doležalové, dále pokračoval na AMU u profesorů Raucha a Jílka. Na téže konzervatoři později vyučoval a od roku 1971 působil na Akademii múzických umění v Praze, kde byl jmenován odborným asistentem, v roce 1987 docentem a v roce 1998 profesorem pro obor komorní hra. Dlouhá léta zastával funkci tajemníka dechové katedry. Sedmnáct let vedl „oddělení klavírní spolupráce“ a opakovaně byl členem fakultního i celoškolského akademického senátu pražské AMU.

Byl vyhledávaným komorním hráčem a partnerem našich předních instrumentalistů – hráčů na smyčcové nástroje, spolupracoval také s renomovanými sólisty na dechové nástroje. Tvořil spolu s Bohuslavem Matouškem a Miroslavem Petrášem Trio Bohuslava Martinů, dále s hobojistkou Ludmilou Ježovou a fagotistou Jiřím Seidlem Trio OPUS TRE.

Dlouhá léta tvořil duo s houslisty Bohuslavem Matouškem a Václavem Huďečkem. Je držitelem mnoha hudebních cen: v roce 1965 to byla první cena v soutěži pražského rozhlasu s B. Matouškem, v roce 1966 třetí cena v klavírní soutěži Bedřicha Smetany v Hradci Králové. Velké ocenění přišlo v roce 2000 za unikátní CD komplet šestnácti skladeb pro housle a klavír Bohuslava Martinů, které nahrál s B. Matouškem. V České republice to byla cena Classic Award, následně světové ocenění 2001 Cannes Classical Award na hudebním veletrhu MIDEM ve Francii v kategorii „Komorní hudba 20. století“. Nahrávka obstála v konkurenci 134 souborů z celého světa a porotu tvořili nejvýznamnější světoví hudební kritici. Byla také vyhlášena americkým Classic Today jako Deska roku 2000.

Petr Adamec žil v Praze, před několika lety se vrátil do Humpolce. Zde poprvé vystupoval v roce 1980, pak následovalo devět dalších koncertů s Václavem Huďečkem nebo Bohuslavem Matouškem. Dosud poslední koncert se uskutečnil v roce 2012.

*Dagmar Kluchová,
Muzeum Dr. Aleše Hrdličky*

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA GUSTAVA MAHLERA

Jménem všech žáků a učitelů vás všechny zdravím poprvé v tomto roce. Zároveň vám chci popřát štěstí a především hodně zdraví. Chci vám sdělit několik informací o naší škole v této době neustálých změn.

I naše škola se musela přizpůsobit opatřením nařízených proti šířící se pandemii a distanční výuku uměleckých předmětů řešit tak, aby se talent žáka dále rozvíjel. Výuka jakéhokoli hudebního předmětu i výuka kolektivní bez přímého kontaktu je pro nás učitele, žáky a jejich rodiče velmi náročná. Výuka v naší škole probíhá v odpoledních hodinách, kdy se projevuje během vyučování žáků nepozornost a únava z dopolední distanční výuky povinné školní docházky. Z tohoto důvodu vyučující uměleckého předmětu musí mít jasnou vizi o tom, co v rámci daných možností může při hodině s žákem vykonat.

Zejména u žáků, kteří se teprve začínají učit hrát na hudební nástroj je výuka online velmi náročná také pro rodiče. Bez jejich asistence při vyučovací hodině by

byl výsledek z hodiny minimální, tímto jim všem chceme poděkovat.

Prezenční výuka naopak vše řeší a přináší hmatatelné výsledky. Přejeme si a doufáme, že současná situace se zlepší a žáci i učitelé budou mít možnost prezentovat svoje výsledky studia před veřejností za jednotlivé umělecké obory.

V každé umělecké činnosti je zásadní přítomnost diváka, kde je výkon účinkujícího odměněn potleskem. Všem to přináší radost a pro vystupujícího pak motivaci pro jeho zdokonalování talentu.

Budeme rádi, když nám zachováte svoji přízeň a my vás rádi potěšíme v koncertních, divadelních a výstavních sálech našeho krásného města.

V tomto roce chce naše škola oslavit 75. výročí od svého založení. Termín oslav tohoto výročí však bude přizpůsoben dle toho, jaká bude v té době situace pro jeho možné konání.

Josef Jirků, ředitel školy

INFORMACE K OČKOVÁNÍ PROTI COVID-19 NA VYSOČINĚ

Na Vysočině bylo spuštěno očkování proti nemoci COVID-19 přesně 2. ledna 2021. Očkování se na pokyn Ministerstva zdravotnictví ČR ujalo všech pět krajem zřízených nemocnic, v nichž se postupně očkují obyvatelé tzv. první prioritní skupiny. Do té patří lékaři, zdravotníci nemocnic jak krajských, tak státních i soukromých, záchranáři, praktičtí lékaři a ambulantní specialisté z terénu, klienti pobytových sociálních služeb, personál, který se o seniory a osoby se zdravotním postižením v těchto zařízeních stará, a samozřejmě všichni senioři starší 80 let. U nás na Vysočině jde o více než 40 tisíc lidí. Ministr zdravotnictví přislíbil, že tato skupina bude navíc rozšířena i o obyvatele domovů s pečovatelskou službou. Očkování této velké skupiny se odehrává v podmínkách stanovených metodickým pokynem vydaným a již několikrát aktualizovaným ministerstvem zdravotnictví. Pro urychlení proočkovanosti vyčlenily nemocnice speciální mobilní týmy, které několikrát týdně vyjíždí do domovů pro seniory. Naším cílem je v souladu se státní strategií ochránit přednostně před novou nemocí dvě nejohroženější skupiny naší populace – zdravotníky a seniory. Do 12. února dodal stát pro Kraj Vysočina celkem 27 460 dávek očkovacích látek od společností Pfizer/BioNTech, Moderna a vakcíny AstraZeneca.

Ve spolupráci s krajskými nemocnicemi a samosprávami (zatím) okresních měst se Kraj Vysočina intenzivně připravuje na otevření velkých očkovacích center. Chceme být připraveni na situaci, kdy začne Ministerstvo zdravotnictví ČR dodávat do krajů opravdu velké množství vakcíny. První očkovací centrum se otevřelo už 17. února 2021 v Pelhřimově v Kulturním domě Máj, který pro účely očkovacího centra přizpůsobilo město Pelhřimov. Toto očkovací místo nahradilo původní, umístěné v hlavní budově zdejší nemocnice, jejíž kapacity jsou výrazně limitovány probíhající stavbou nového nemocničního pavilonu. Jakmile bude Vysočina disponovat dostatečným množstvím očkovací látky, bude pelhřimovské očkovací centrum fungovat minimálně osm hodin denně pět dní v týdnu. Jeho maximální denní kapacita

je nastavena na 500 až 800 osob. V obdobném kapacitním formátu je připravováno očkovací centrum v Třebíči. Město pro očkování vybralo, přebudovalo a nabídlo objekt Kulturního domu Fórum. S provozem tohoto centra počítá Kraj Vysočina a Nemocnice Třebíč od poloviny března. Spolupráce měst je pro zdar budování očkovacích center klíčová, bez jejich rychlého jednání a odpovědného přístupu by příprava center neproběhla tak hladce. Další očkovací centra budou postupně otevřena v Jihlavě (ATX centrum v průmyslové zóně Hruškové Dvory), ve Žďáře nad Sázavou (sportovní hala Bouchalky) a v Havlíčkově Brodě, kde Kraj Vysočina využije volné kapacity pavilonu onkologie Nemocnice Havlíčkův Brod. Otevření těchto očkovacích center je naplánováno předběžně na druhou polovinu března 2021. Podmínkou jejich spuštění je ale dostatečné množství dávek vakcíny s jistotou tzv. revakcinace druhou dávkou. Dodávky vakcín jsou podmínkou i pro otevření případně dalších center na Vysočině v dalších městech, která chtějí být na takovou situaci minimálně připravena.

Očkování proti nemoci COVID-19 snad lze v současné situaci považovat za jednu z možností, jak se ubránit dalšímu šíření nákazy. Nemyslím si však, že by to v průběhu nejbližších měsíců mělo být důvodem k obcházení nebo dokonce porušování doporučených hygienických i epidemiologických opatření. Dokud se nemoc nepřestane nekontrolovaně šířit, neseme odpovědnost společně a bez výjimek. Je třeba mít na paměti, že ignorování nebo dokonce vědomé porušování pravidel představuje pro celou naši společnost stále velkou zdravotní hrozbu. Věřím, že všichni chápeme, že tato nemoc zdaleka neohrožuje jen seniory a nemocné, ale že ohrožuje nás všechny, náš normální život, po kterém všichni voláme a toužíme. Děkuji proto Vám všem, kteří se chováte odpovědně a chráníte sebe i své okolí. Informace o očkovacích centrech Kraje Vysočina jsou postupně zveřejňovány na www.ockovanivyšocina.cz.

Vítězslav Schrek, hejtmán Kraje Vysočina

Očkování je jedním z nejučinějších prostředků k omezení vzniku a šíření nákazy v populaci. V minulosti se díky rozsáhlým očkovacím kampaním podařilo řadu infekčních onemocnění významně potlačit nebo zcela zlikvidovat (např. přenosná dětská obrna). To by se mělo podarit i v případě onemocnění COVID-19. Čím vyšší je procento očkované populace, tím nižší je počet osob, které se mohou nakazit a onemocnění šířit dál.

1 Co si vzít s sebou do očkovacího centra?

- Doklad o totožnosti (občanský průkaz, cestovní pas).
- Průkaz zdravotní pojišťovny.
- Pokud je to možné, vyplněný dotazník (ke stažení na www.ockovani.vysocina.cz).
- Tiskopisy budou k dispozici i v očkovacím centru.
- Vhodný oděv (jednoduše přístupná horní část paže).

2 Jak se chovat v očkovacím centru?

- Dodržujte čas rezervace, není třeba přicházet v předstihu, očkovací látka je pro Vás rezervována.
- Dodržujte pokyny personálu, pohybujte se podle značení.
- Po celou dobu mějte zakrytá ústa a nos (rouška, respirátor).
- Používejte dezinfekci na ruce.
- Délka pobytu v očkovacím centru se odhaduje na cca 40 minut, po tuto dobu se doporučuje nekonzumovat potraviny a nápoje (snižte se tak riziko případné nákazy).

3 Jak očkování probíhá?

- Před samotným očkováním budete vyšetřeni zdravotníkem, který Vám položí pár otázek týkajících se zdravotního stavu a případných alergií. Na otázky odpovídejte pravdivě.
- Očkování se aplikuje do svalů v oblasti ramene.
- Po očkování je třeba vyčkat určenou dobu v čekárně. V případě nevolnosti informujte okamžitě personál.
- Termín aplikace druhé dávky očkování Vám bude automaticky přidělen při rezervaci prvního termínu. Do očkovacího centra se dostavte v určený den a přesný čas.

4 Co dělat po očkování?

- Po očkování i následující den je vhodné **dodržovat klidový režim**.
- Přestože první očkovací dávka poskytuje určitý stupeň ochrany před onemocněním COVID-19, stále je tu riziko nákazy. **Dodržujte i nadále všechna hygienická opatření** (roušky, rozeztupy, časté mytí a dezinfekce rukou).

5 Jaké jsou nežádoucí reakce po očkování?

- V ojedinělých případech se po očkování může projevit bolest nebo otok v místě vpichu, únava, bolest hlavy, bolest svalů či kloubů a méně často i mírná teplota nebo zimnice. Příznaky obvykle do několika dní odezní.
- Tyto reakce jsou však zcela běžné a mohou se vyskytovat i po jiných očkováních. Závažné reakce po očkování jsou velmi vzácné.
- Je důležité si uvědomit, že tyto dočasné reakce sice mohou být nepříjemné, avšak samotná nemoc COVID-19 může zdravotí významně poškodit, a to nejenom případným závažným průběhem, ale i možnými dlouhodobými následky.
- V případě, že vedlejší reakce přetrvávají déle než tři dny, dochází k jejich zhoršení či se projeví jiné příznaky, neprodleně **kontaktujte svého praktického lékaře**.

6 Závěrečná doporučení

- Před návštěvou doporučujeme posvačit, v očkovacím centru není k dispozici občerstvení.
- Na očkování **není nutné osoby doprovázet**, pokud to nevyžaduje jejich zdravotní stav nebo pokročilý věk.
- Přijezd k očkovacím centrům je viditelně označen.
- Dotazy k provozu a fungování očkovacích center je možné konzultovat na informační lince **564 602 602** každý den od 8 do 20 hodin. Při využití této linky prosíme o trpělivost. I v případě, že slyšíte vyzváněcí tón, mohou být všichni operátoři zaneprázdněni. Zkoušejte volat opakovaně.

Očkování je jedinou možností, jak epidemií onemocnění COVID-19 zastavit a vrátit se k běžnému životu!

STOLNÍ TENIS

Vážení čtenáři měsíčníku Zálesí, máme za sebou již dva měsíce nového roku a stále se potýkáme s pandemií Covid-19, z čehož vyplývá, že sportování ve vnitřních prostorech je pro tisíce amatérských sportovců stále zakázané. Tato se týká také našeho sportu s nejmenším míčkem, tedy stolního tenisu při TJ Jiskra Humpolec.

Vůbec nikdo z nás halových sportovců si netroufá odhadovat, jak to všechno skončí a jestli vůbec pandemie do léta zmizí a vše bude zase jako před rokem. Ano, Covid-19 nás všechny ohrožuje již od 13. března 2020, kdy nám byla uzavřena vnitřní sportoviště pro amatérské sporty. Těžko předpovídat, co všechno může tento zapeklitý virus ještě způsobit, a všichni máme vůči němu určitě respekt.

Milí čtenáři, teď se vrátím k tématu stolního tenisu, a to velmi dávnými vzpomínkami. V měsíci říjnu roku 1970, tedy před více než 50 lety, u nás v Humpolci ve stávající sokolovně začal fungovat oddíl stolního tenisu. Zakládající člen nově vznikajícího spolku pan Stanislav Vítek jej začal provozovat ve spartánských pod-

mínkách s pouhými 5 dalšími hráči, jimiž tehdy byli Jaroslav Havel, Karel Sedláček, Vladislav Limburský a František Vík.

Sezona 1970/1971 začala s 8 týmy ve skupině „A“ a dalšími 8 ve skupině „B“, tehdy byla v našem okrese Pelhřimov pouze jedna soutěž s názvem Okresní přebor. Později již zájem výrazně vzrostl a kolem roku 1985 již byly na okrese 4 soutěže o celkem 40 týmech. Ještě se musím zmínit o tom, že hráči chodili do sokolovny trénovat asi už od roku 1965, avšak to na okrese Pelhřimov nastala výluka soutěže (od roku 1960 do roku 1970), protože se na okrese našlo pouze 9 týmů, které chtěly hrát závodně, a ostatní stolní tenisté si chodili zahrát pouze pro svoje potěšení a o mistrovské soutěže neměli zájem.

Vážení čtenáři, v příštím dubnovém vydání Zálesí budu pokračovat a přiblížím Vám další kapitolu z historie stolního tenisu v Humpolci, jak si nový oddíl stolního tenisu vedl, zmíním i některé další hráče, kteří do oddílu postupně přicházeli. Takže se na stránkách Zálesí za měsíc opět setkáme.

Josef Pouliček

Z RODINNÉ A SPOLEČENSKÉ KRONIKY

BLAHOPŘÁNÍ

V únoru narozeniny oslavily hned dvě nejstarší občanky z Krasoňova – **paní Pechová** úctyhodné 95. narozeniny. Kytičku a malou pozornost od radnice města Humpolce jí předala předsedkyně OV Eva Zronková. Druhou oslavenkyní je **paní Kotnová**, která se dožívá krásných 91. narozenin. K naší velké lítosti jsme jí nemohli pográtulovat osobně, neboť zimu tráví mimo obec Krasoňov. Alespoň na dálku přejeme všechno nejlepší, hlavně pevné zdraví. Závěrem řečeno slovy německého básníka:

„Krásní mladí lidé jsou hříčkou přírody, ale krásní staří lidé jsou umělecká díla.“

J. W. Goethe.

Za OV Krasoňov předsedkyně Eva Zronková

BLAHOPŘÁNÍ JEDNO DIAMANTOVÉ VÝROČÍ SVATBY

14. ledna oslavili 60 let společného života manželé **Ludmila a Miloslav Beranovi** z Petrovic. Významná událost proběhla pouze v rodinném kruhu. I tak jim předseda OV Petrovice doručil kytičku s malým dárkem a přáním pevného zdraví, štěstí a mnoho radostí do dalších společných let. Předseda OV nechal také zahrát oslavencům v místním rozhlase několik písniček. Dalo se tak na vědomí ostatním spoluobčanům.

Za OV Petrovice předseda Josef Bloudek

VZPOMÍNÁME

Dne 9.3.2021 Uplyne 21 let, kdy nás navždy opustil pan **Jaroslav Pešek** z Humpolce. S láskou vzpomínají manželka, syn a dcera s rodinami.

ÚMRTÍ

Jiří Janda z Humpolce	*20.2.1953	† 13.1. 2021
Jaroslava Daňhelová z Humpolce	*22.4.1944	† 13.1.2021
Marie Balounová z Humpolce	*17.7.1933	† 16.1. 2021
Jana Ságlová z Humpolce	*21.8.1952	† 17.1.2021
Božena Krpálková z Humpolce	*15.1.1943	† 22.1.2021
Jiří Hlavnička z Vřesníku	*19.4.1961	† 27.1.2021
Věra Pípalová ze Senožat	*14.3.1938	† 31.1.2021
Zdenka Mrtková z Humpolce	*24.4.1942	† 1.2.2021
Josef Michalů z Humpolce	*18.1.1964	† 30.1.2021
Marie Váňová z Močidel	*3.9.1936	† 1.2.2021
Milada Haltrová z Humpolce	*26.11.1956	† 3.2.2021

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

NOVÁ ŠKODA FABIA a OCTAVIA
nyňí s cenovou vřhovou 80.000,- Kř

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

Humpolec, tel.: 565 502 411
Pelřřimov, tel.: 565 333 671
Havlřřkřv Brod, tel.: 569 408 011
prodej@auto-racek.cz

AUTO RACEK[®]
www.auto-racek.cz